

Factbox: Memorialele victimelor regimului comunist

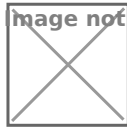

image not found or type unknown

După căderea regimului comunist în urma Revoluției din 1989, mai multe spații din preajma închisorilor, sau chiar clădirile unde au suferit deținuții regimului comunist au fost amenajate ca memoriale, muzee și locuri de rugăciune.

Memorialele au fost înființate pentru a păstra vie jertfa deținuților închiși pe nedrept.

La unele închisori, pe lângă dovezile suferințelor prin care au trecut deținuții, au fost amenajate locuri de rugăciune, biserici sau chiar mănăstiri, precum la Aiud și Gherla.

Persoanele închise pentru diferite motive politice, nu erau doar private de libertate, ci și supuse unor munci epuizante completate de chinuri ca bătăile, izolarea și înfometarea până la moarte. Toate acestea erau aplicate de torționarii comuniști pentru a-i reeduca pe deținuți.

Reeducarea din închisorile comuniste a fost practică prin diferite metode de tortură care au ajuns la stadiul de fenomen deoarece intensitatea acestora a fost extremă. În închisoarea de la Pitești, deținuții, au trăit traume ireparabile sau au murit din cauza chinurilor. De aici a fost luat și numele fenomenului care a ucis și traumatizat mii de oameni: Fenomenul Pitești.

Memorialul Gherla

Pușcăria din Gherla a fost unul din locurile în care s-a suferit cel mai mult și cel mai intens. Mii de oameni, unii dintre ei personalități marcante ale elitei interbelice românești, au umplut celulele și beciurile teribilei închisori.

Mitropolitul Andrei al Clujului a avut inițiativa construirii unui memorial în cinstea celor ce au suferit la Gherla în perioada de detenție politică.

În acest sens a fost constituită în 2017 Asociația Memorialul Gherla și s-a înființat totodată Mănăstirea Sfinții 40 de Mucenici, care să cuprindă Ansamblul Memorial.

Memorialul Pitești

Memorialul Închisoarea Pitești este un muzeu aflat în interiorul fostului penitenciar Pitești, activ între 1941-1977. Memorialul a fost deschis publicului larg în 2014, situl găzduind expoziții, evenimente culturale și programe educaționale pe teme legate de detenția politică anticomunistă.

Expozițiile temporare și permanente au un fir narativ cu precădere biografic și se bazează pe documente, studii și mărturii, intervențiile în spațiul fostei închisori fiind minimale.

În incinta muzeului a fost amenajată o capelă unde se slujește săptămânal și sunt pomeniți martirii temniței.

Memorialul Sighet

Inițiativa de a deschide un memorial la Sighet i-a aparținut scriitoarei Ana Blandiana pe vremea când era președinta Alianței Civice. Memorialul a fost construit în următorii ani cu Romulus Rusan și o prestigioasă echipă de istorici, arhitecți, constructori și designeri.

Prin Legea nr.95 din 10 iunie 1997 prevede ca „Memorialul victimelor comunismului și al rezistenței Sighet” să fie declarat ansamblu de interes național.

În anul 1998, Consiliul Europei așază Memorialul de la Sighet printre principalele locuri de păstrare a memoriei continentului, alături de Memorialul de la Auschwitz și Memorialul Păcii din Normandia.

Memorialul Jilava

Memorialul Jilava – Fortul 13 a fost inaugurat în anul 2013. Pentru a vizita memorialul de la Jilava, persoanele interesate trebuie să se adreseze administrației penitenciarului.

Memorialul de la Aiud

La Aiud a fost construit un monument încă din anul 1992 la inițiativa Părintelui Iustin Pârvu. Memorialul cuprinde lăcașul de cult al Mănăstirii „Înălțarea Sfintei Cruci”, monumentul format din 14 cruci verticale și una orizontală care este sprijinită de celelalte.

Monumentul „Calvarul Aiudului” a fost sfințit de Mitropolitul Bartolomeu în anul 2005. Din anul 2011, la Aiud a început construirea unui nou ansamblu monahal care cuprinde lăcaș de cult, osuar, spațiu muzeal, bibliotecă, arhivă, chilii și anexele aferente.

Târgu Ocna

În cadrul Școlii de Pregătire a Agenților de Penitenciare de la Târgu Ocna a fost construită o Biserică în cinstea martirilor care au suferit în temnițele comuniste. Biserica „Martirilor și Mărturisitorilor din Temnițele Comuniste” a fost sfințită în anul 2022. De asemenea, aici se află și un monument ridicat în cinstea Sfântului domnitor Constantin Brâncoveanu, ocrotitorul școlii de agenți.

Monumentul memorial de la Poarta Albă

Monumentul de la Poarta Albă a fost inaugurat în anul 2000. Acesta este amplasat unde Canalul Dunăre Marea Neagră se bifurcă spre porturile Agigea și Midia.

Proiecte în desfășurare

În România sunt în derulare mai multe proiecte pentru înființarea unor memoriale pentru victimele regimului comunist. În anul 2021, în cadrul unei întâlniri, Premierul Nicolae Ciucă a declarat că „Muzeele memoriale privind victimele comunismului sunt o prioritate pentru România, țară ai cărei cetățeni au suferit atrocitățile și abuzurile sistemului comunist în perioada 1945-1989”.

Cele trei muzee dedicate memoriei victimelor comunismului, care vor fi construite la București, Râmnicu Sărat și Timișoara vor contribui la prezentarea acestor crime și abuzuri suferite de români timp de 44 de ani pentru generațiile viitoare, care vor cunoaște astfel ororile regimului comunist.

Sursă foto: Facebook / Memorialul Aiud

basilica.ro